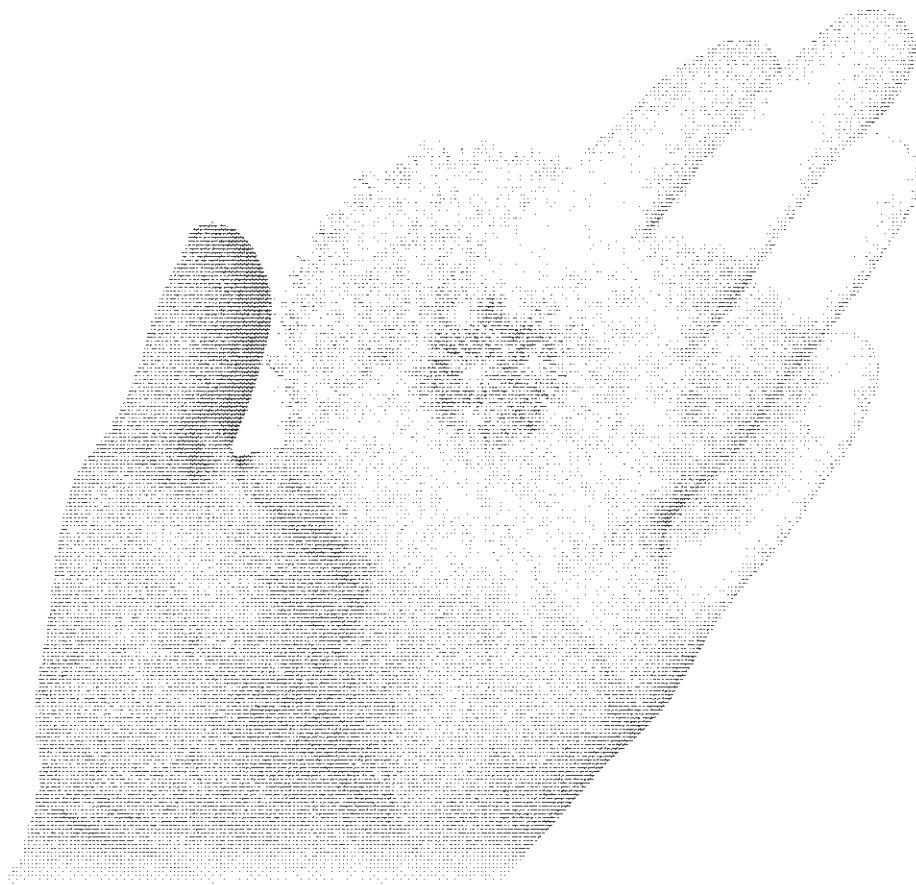

Dragana Đorđević MilAna

DODIR MASLAČKA

Dragana Đorđević MilAna
DODIR MASLAČKA
1. izdanje, septembar 2014.

Izdavač: **Narodna biblioteka "Sveti Sava"**, Aranđelovac

Za izdavača: **Biljana Radašinović**

Vinjete: **Ana Đorđević**

Fotografije na koricama: **Ana i Stanko Đorđević**

Grafički dizajn i prelom: **Dušan Đelić**

Štampa: Štamparija "**MARA MICA**" Aranđelovac

Tiraž: 500

*Zahvaljujemo se dragim ljudima,
koji su delima i srcem pomogli objavljivanje ove knjige:
Radovan D. Arsenijević, Dušan Đelić,
Marinko Bršadinac, Omer Petojević, Miodrag Zubac,
Zoran Plečević, Biljana Radašinović...
Posebno hvala Maslačku - Mirjani Petrović.*

*Zahvaljujemo se Opštini Aranđelovac što je finansijski
podržala ovaj projekat.*

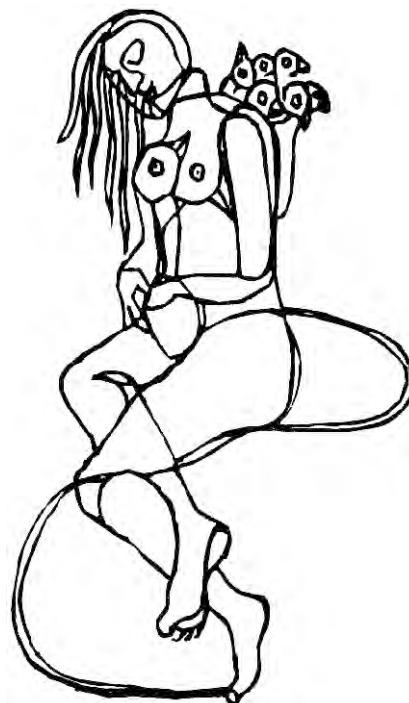
Dragana Đorđević
MilAna

DODIR MASLAČKA

Aranđelovac, 2014.

MASLAČAK NA ASFALTU

posrećeno tebi
što mislis drugacije
i osećas smaznije
tebi što si i gore i dole
a nema te ni dole ni gore
tebi što hodas ulicama
kao da gariš po travi
tebi što te svuda iura
a nigde te dovoljno nema
tebi što zuas sve da vidiš
a zetko ko unue tebe da spazi
tebi što nices tamo
gde te niko ne sadi
kao maslaca na asfaltu
godine 1995 s lubavljem
Dragana

i kako
sunce izlazi jutrima
i kako
trče trenuci
kroz travu svakodnevnosti
i kako
sadašnjost postoji kratko
tek da se setim prošlosti
i kako
sunce zalazi večerima

i SUDBINU SLUTIM JABLANOVA visokih ispred

u dušu ste moju
upleli nemir svojim šumom

na nebu vam i čelo i oči
a nogu ne može dalje da kroči
od toga mesta u aleji

vi tužno tugujete tugu
kao zarobljene ptice
što ne mogu dalje
od žice kaveza

vi čutite šumom
vi šumite svoje čutanje

zašto vas zemlja tako silno veže
za svoja nedra

oko pogled do beskraja digne
a stopalo nikako dalje da stigne
od tog mesta u drvoredu

u dušu ste moju
uneli slutnju svojim šumom

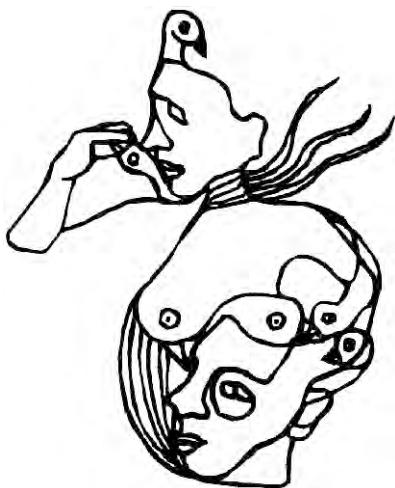
pod jarmom smo istim povili glave
i čovek i biljka i ptica
opije nas i za sobom vuče
onaj prvi trenutak
kad udahnemo vazduh
grлом laticom ili krilom

sunce nas prži sve podjednako
noć nam u pohode crninu nosi
jutra nas sa horizonta varaju osmehom
menjaju nam boju htenja
i mute svežinu nadanja

tetovirani smo oznakama istim
i čovek i biljka i ptica
ruka nas ista i nežna i gruba
mazi i grdi i teši i tuče
podigne visoko i baci nisko

a cilj nam je isti
blizu i daleko
zavisi od brzine
kojom trčimo cvetamo ili letimo

i spoznajem tebe KROZ SEBE SPOZNAJEM ne poznajem

o sebi znam malo
o tebi još manje
o njima ču (mislim)
bar ponešto znati
o sebi kad saznam
mnogo mnogo više

sunce isplazilo
svoj crveni jezik
i ruga se
komadima besa svog
gađam ga
i ne pogađam nikako

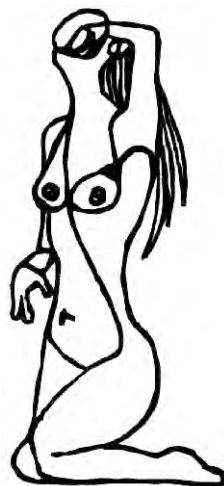
sunce razjapilo
svoja žuta usta
i ceri se
bespomoćnošću svojom
psujem ga
i otapam se pod njim

ruke su mi hladne

posle rasplitanja
dvadeset prstiju

zima je jedino
godišnje doba

ruke su mi užasno hladne

tvoj osmeh
otvara raja riznice
tvoj osmeh
menja tamnu boju noći
tvoj osmeh
skida mi boru sa čela
tvoj osmeh
bezobrazno šeta mojim venama
tvoj osmeh uzburkuje mirno more mog života

onda ti pišem nedelju dana PRED NAŠE VENČANJE

afriko azijo ameriko moja
anđele moj apokalipso
budalo blesasta beno moja bradata
vasionom vladaćemo voleći se veličanstveno
grožđe moje iz gore
decu ćemo rađati dolino
državo moja dragi
đavole đurđevski
evroazijo moja
žena ču ti biti do kraja
zakrpo moja zvezdana
igraću se igraćeš se
jao nama jablane moj javore
kraj si moj i kraj sam tvoj
kralj si za mene kraljicu
koščato moje
ludo cemo ludovati do ludila
ljubiti ljubomorno ljubavi moja
mesečino moja majска
nevesta ču biti tvoja nesrećo
nedostaješ mi neizrecivo
njuškalo moje

orfeju ne okreći se
oteću te ocu orhidejo
plava moja plaveti u ponor padamo
a radujem se reko radosti
sveznalice svetlosti moja
trebaš mi tvrdoglavko
trijumfalna kapijo
čaknuto moje
ulovila sam te uđi
ubiću te usnama usnuli
faraone moj frajeru
hlebe nasušni hlebe moj
cveće moje crveno
čudo čekam te čeznem
čekam te čoveče moj
džamijo
šumo moja
šašavo ce nam biti

ja nisam zemlja za svako ralo
moje su njive plodne
samo za twoje seme
samo zbog tebe
u meni cvet procveta

i pevam ljubavno duboko LJUBAVNU PESMU PEVAM

iz tvojih sjajnih zenica
napajam se toplotom
za hladno doba koje dolazi

bilo mi pulsira
tvojim ritmom
i svakog jutra se ponovo rađam
iz tvoga naručja

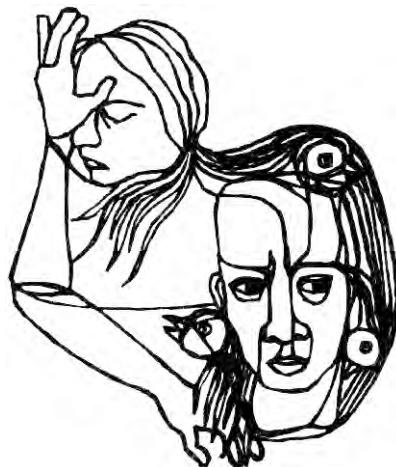
raspored bora
na mome čelu
sve je više nalik tvome

i ponekad mi se čini
da tvojim koracima hodam
i smejem se tvojim smehom

toliko zarobljena
a tako slobodna
sve više na tebe ličim
a ipak
nikad toliko mnogo
nisam bila svoja

ako zatrudnim noćas
rodiću
iako već sto godina imam
i dovoljno rođene i nerođene dece
iako me je tuklo i vuklo
i svega mi je dosta

ako zatrudnim noćas
rodiću
rodiću ovu slatku spoznaju
da se umorna planina trogrba
pokrenula jugu bliže

vidim te za tren
u levom uglu moga sna

za časak te imam samo

okrenem se na drugu stranu
da produžim san

u desnom uglu moga sna
te nema te nema te nema

pa budim se iz snova i TRČIM TI U SUSRET ti trčim

trčim ti u susret bezglavo
i uranjam u tvoje dlanove
i hranim te plodovima čekanja dugog

sit ti se otkidaš
od moga jezgra
i ostavljaš me do ponovnog spajanja
gladnu neutoljivo

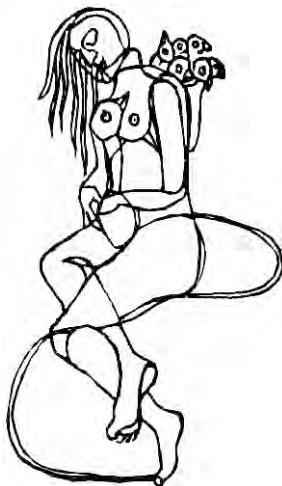
kako lako laži klize nam niz usne
i tebi i meni
grozno neko vreme

ruka ti u mojoj
a tiktakaju srca različitim ritmom
kriješ se od mene
kao ja od tebe
ne znamo se više
šta li to u nama nepoznato diše

gomilamo reči
bez ikakvog smisla
tek da prođu dani

i bivamo stranci
sve više i češće
za istim smo stolom
zajedno a sami

pa bežim da napišem pesmu OVAKO JA BEŽIM

do zemlje dugačku
ja obučem suknu
da pokrijem noge

i košulju neku
za tri broja veću
da sakrijem grudi

naočare crne
i kad nije sunce
da ne vide oči

a na pleća torbu
mislima krcatu
zakopčanu dobro
da mi ne ukradu

pogasila sam svećice

iz čaša punih
prosipa se vino crveno
na bele stolnjake
moje čiste namere

voćke trunu
niko ih ne jede

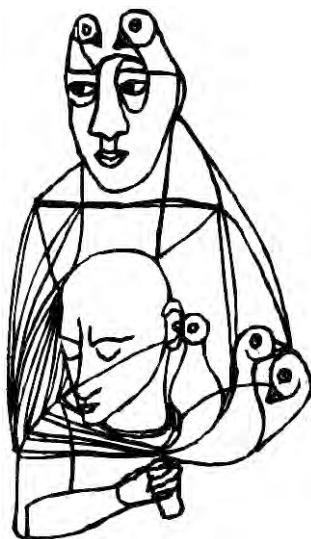
i GLADUJEM DA POBEGNEM negde gladujem da pobegnem

gladujem ti majko
za punom trpezom
bolest neizlečiva

gladna sam ti voća
čiji ukus ne znam
ne videh ga nikad
tek mu oblik slutim

ne videh ga nikad
tek mu oblik sanjam
i u vode neke neznane zaranjam
duša mi u njima neprestano pluta
a do njih mi nema ni svetla ni puta

gladujem ti majko
za punom trpezom
otkad sebe poznam
gladujem ti majko

u kavezu
ptica ima
i vode i hleba

ali nema neba
ali nema
neba

a nije SVAKA PTICA PTICA NIJE svaka ptica nije

ptica ima dva krila
levo i desno
kao što srce ima
levu i desnu komoru i predkomoru

oblik veličina i boja krila
zavise od podneblja
od starosti i vrste ptice
i drugih više ili manje važnih uslova

u svakom slučaju
krila služe za let

ima krila dva
i ostala obična perad
što pognutih glava
iz blata zrnevlje kljuka

ka nebu pogled ne podiže nikad
ni kad jara peče ni kad kiše prete
ne koristi krila

a ptica poznaje
ili barem sluti
silne boje neba
i prostor visina krilima oseća

pa kad joj levo ili desno krilo
ili oba krila zauvek polome
pati i umire

obična perad ostaje
da pognutih glava
iz blata zrnevlje kljuka

o da jesam ptica
i da imam krila
i da imam krila
i da imam nebo
zarobljena nikad
ne bih bila

ali ja sam zemlja
daleko mi nebo

mi
što krčimo puteve
do neba
hranimo se
tvrdim korama hleba

neka oko sredine meke se glože
oni
što kao korov truli
se množe
i zube nemaju
da zagrizu

prolazim
kamen se kotrlja niz padinu
dolina ga čeka

prolazim
kroz dolinu svečano prolazi reka
moru u susret

prolazim
kliker svileni trči kao srna
u ispruženu detinju ruku

prolazim
hrast se nežno savija kao mati
da zatreće pticu

prolazim
pod snegom mekim pšenica spava
proleće sanja

prolazim
u sumrak starica svetiljku pali
da osvetli do postelje put

prolazim
za mnom i plač i osmeh
i mamin uzdah
i žuti maslačak

i sviram adađo tužni sviram ZA BIVŠE KRALJICE

ona
polako razgrće paučinu
sa svoje prošlosti

i
iz polutrulog sećanja
vadi ostatke
svoje mladosti

i
briše paučinu sa njih
glača ih do iznemoglosti
da im povrati nekadašnji sjaj

i
kiti njima godine
koje neminovno poseduje

i
zastaje pred ogledalom
pokušava da se osmehne
nekadašnjim osmehom
novim cvetom
osvežava staru haljinu

i
korakom nesigurnim
odlazi na proslavu
tridesetogodišnjice svoje mature

za čoveka bivšeg pišem lamento ZA BIVŠEG ČOVEKA

jednim preostalim zubom
gricka presušenu pršutu
u kući poluprijatelja

u levoj mu ruci
dogoreva cigareta
među požutelim prstima

u desnoj
ko zna koja po redu
čaša vina

u glavi
tetura misao
da pokaže svetu
(samo da mu dođe prava reč)

a svet već odavno
ne mari za njega

u sobi preko puta
mladost diše
ispod ovih bora
devojčica se boji

jezero se uzjogunilo
kiše se svu noć cede
na tanane breze
na pustoj obali

ni čamca ni čamdžije
niko da prevezе
do one druge obale

iz grudi izbodenih
potoci krvi
odneli otkucaje života

kraj reke jedine preživele
livada pocrvenela
od stida i tuge

stali razgovori
a vreme teče li teče li teče

pa šta
ako se ruše sistemi
i pomeraju granice
ništa nije zanavek dato
(sem možda ovog plavog neba)

neka dođavola idu
i ustavi i federacije
i koalicije i manipulacije
politika je gadna stvar
(protutnjaće i ovaj voz)

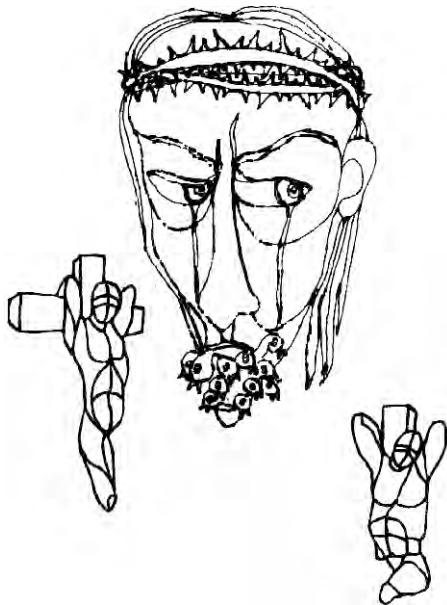
za jedno se samo
molim bogu
neka ti mržnja
ne pomuti nikad
čist pogled prema horizontu
devojčice moja
dečače moj
nevinog oka

ej dosta
to vec zamara
sva ta pričaranja
i gluparanja
i luparanja
o pogrešnim lekovima
o propalim čekovima
o proteklim vekovima
bačenim u prazno

ej dosta
to stvarno zamara
ta ogovaranja i
podgovaranja i
nagovaranja i
zapomaganja i
prenemaganja

ej dosta

hoću da čujem
šta onaj čovek
tamo u uglu čuti
dok oko mu bistro
kroz prozor otvoren
nešto novo drugačije sluti

jer
nogu pred nogu
kao u šetnju
pod ruku se vode
đavo i bog

dok
u dugoj koloni
u stopu za njima
poslušno korača
narod

ne jedem više pomorandže
ni banane
mnogo su skupe
a jabuke na svakom čošku
mogu da se kupe
pa ne jedem ni njih više

držim dijetu

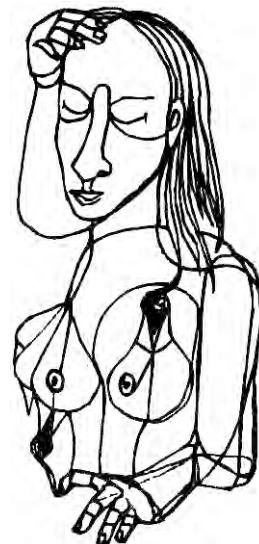
kad žuti zeleni list padne to ipak NIJE ISTO to nije isto

žuti list
što dugo zeleneše

i ukras beše
cele jedne bašte

sahraniše u korpu prljavu
zajedno sa običnim smećem

i osećam smanjujem se PRAMEN PO PRAMEN otkidam se

pramen po pramen
kose duge odsecam

korake kratim

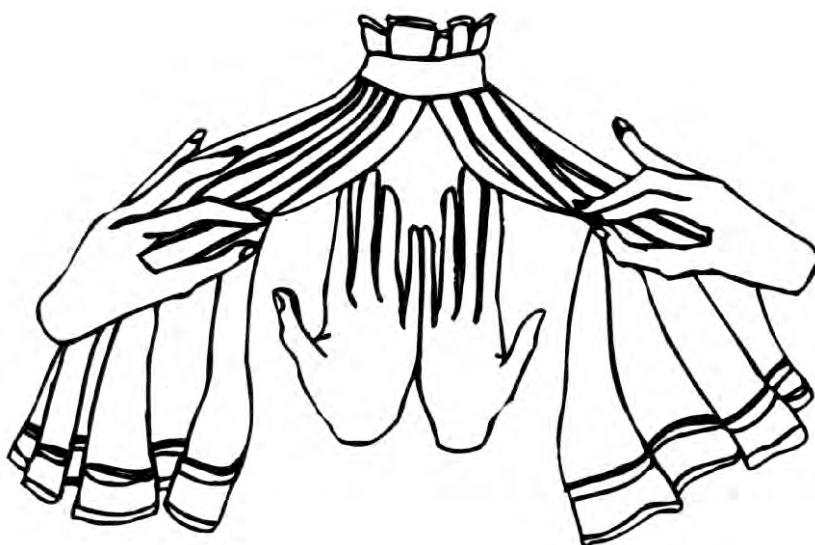
u crno bele haljine bojim

navikavam se
da volim jesen

i bila sam ptica
i krtica
krila o prozore zatvorene lomila
kroz zemlju tvrdnu prolaze kopala
noge trkom zamarala
i ruke u prazno nudila
gubila se i pronalazila
i vozove stizala
i konje jahala
sudarala se sa sobom
i drugima
i lečila i bolovala
i tražila
ko Diogen fenjerom

a u meni sve vreme
rasla je
livada prostrana zelena
na kojoj maslačci
visoko do sunca cvetaju

DODIR

izmedu
početka i kraja
koji su zapravo jedno te isto
leži bezbroj
nedoumica
koje traže podsticaj
da se probirate

~~vezak~~

posvećeno
Milanu i Ani

potreban je
D O D I R

POČETAK I KRAJ

odnekud
zaurlala nežnost
kao zov izgladnele vučice
kroz hrastovu šumu
prošaranu sunčevim trakama
u svitanje

poziv je bio jasan
omamljujući
čudotvorci vaskrsli
i zamahali čarobnim štapićima

Violončelo
se prvi pokrenuo
ispravio leđa
i zasvirao
tonove iskonskih htenja

Flauta zalelujala
kao brezino lišće
na aprilskom vetru
usne nevidljivog svirača
spojile se u akord suštine
sa tananim telom instrumenta

zatitrale strune Harfe
u paučinastom salonu
uspavanog zamka

iz stare kutije
prišunjao se Saksofon
naslutivši svoju melodiju

Violina mu zašaputala u uho
i ljupko ga povela
u svet postojane suptilnosti
uplevši mu nove zvukove
u zlatne vlasti

dodirnute energijom
laganog moranja
koraknule dirke otmenog Klavira

i začula se simfonija
spontanog osmeha
što kreće iznutra
sasvim prirodno

muzika prostrujala prostorom
i pozvala glasove
ućutkane ispod kamenja
ispod kora
ispod leptirovog pazuha
iz semenja
iz crvene boje napupele bulke

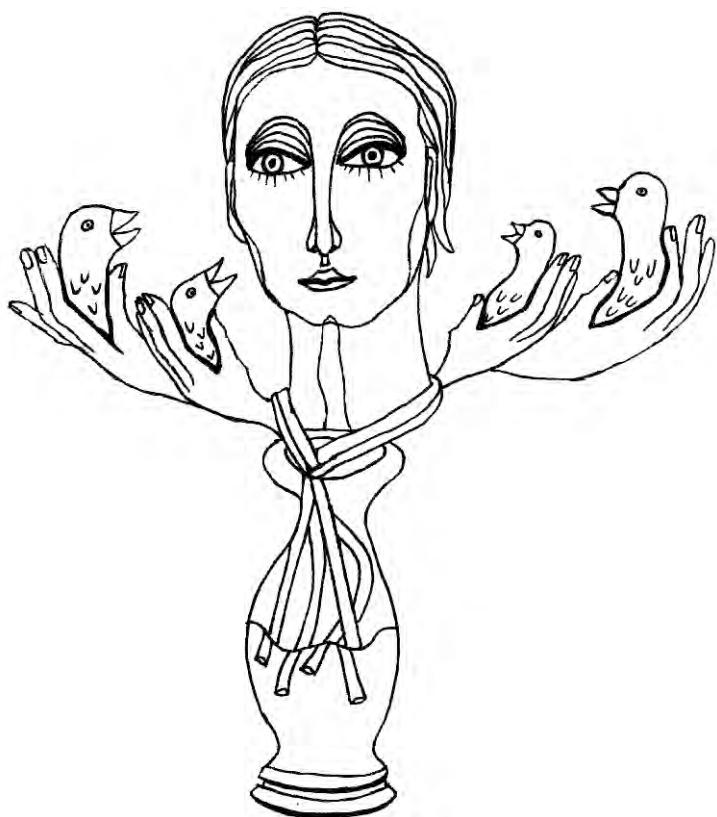
na proplanku
zaplakale srne
planina spustila kapke
zelenih očiju
u zanosu

sve bolno
postalo je tako jednostavno
podnošljivo

zatvorila se pitanja
pred izvesnošću odgovora

pomerile se
gusto isprepletane krošnje
neznanja

i otvorio se horizont
veličanstveno plav i čist

NEDOUMICE OKLEVAJU

TRAŽEĆI

PODSTICAJ DA SE PRETVORE U ODLUKU

predugo
kamen
u čutanju leži

ako ga podignem

možda će
crvi izmilet
iz trule zemlje

možda će
izgužvani cvet
da uspravi glavu

kroz usko bezbojno plastično crevo
iz prozirne bezbojne flaše
ubrizgavaju bezbojnu tečnost
u moju gusto crvenu krv

podnosim terapiju
iz čiste inercije
kojom sam navikla
da pristajem

onda dugo povraćam
sve dok se ne osetim lakše

i svaki put kažem
da sledeću terapiju
neću da prihvatom

zalivam rečima
belu hartiju

neuki bi rekli
igram se

pretačem sebe
u smislenu poruku
da lepo bude
primaocu

ponekad
namere teško padaju
u rečenice
sa nejasnom slutnjom
o zgrčenom smislu

potreban je
pravi pokret usana
da odškrine
razgovor

koliko
je zrnaca
istinske želje
potrebno
zasejati

da izniknemo
spremni
da se darujemo

da nestanemo lako i rodimo se obnovljeni

slažem
kockice
nemaštine
u mozaik
raskošnosti

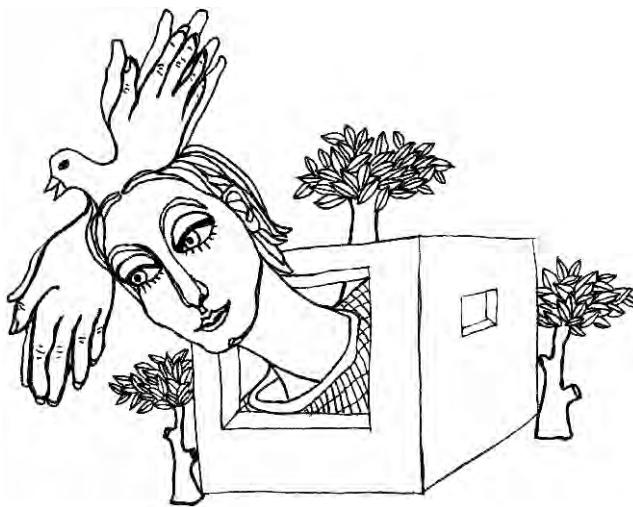
neizrečeni
vrisak iskri
kao srebrni nož
spreman da poseče

ne muči se
u traženju
primerenih reči

samo me pogledaj

razumeću te
jer govorimo
istim jezikom
čije je izvorište
u zenicama

kao da je to prvo i poslednje tvoje svitanje

kroz prozor
kad pustimo pticu

gledamo dugo u nebo

koje ona
krilom otvara

kao da je to jedino smisleno saznanje

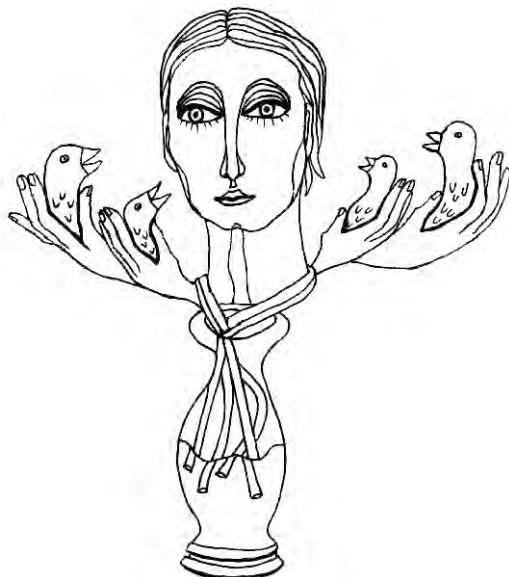
promiču misli
kao predeli
koje posmatramo
dok putujemo

jedva sustižem
sebe
u njima

okrenuo mi leđa
gledam
kosa mu neočešljana
ovlaš prikupljena u rep

pod debelim džemperom
kuca mu srce

dodje mi
da ga uhvatim za rep
i povedem ga
kući

jednostavno
nisam mogla

da pijem vodu
iz zajedničke čaše

nosim modri žig
odvojenosti

i nije mi važno
kako će me nazivati

uporno
sat zvoni ti
nad glavom
probudi se

u svojoj koži
prepoznaj se

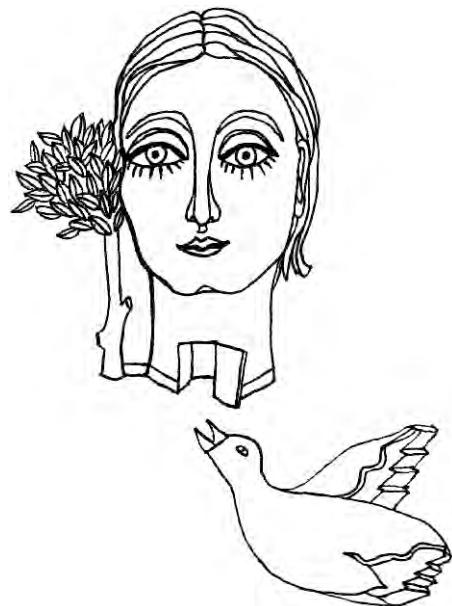
skini sve tuđe
i na dobro oprano telo
obuci odeću
krojenu isključivo za tebe

zapoveda
pod izgovorom
da štiti

slušaju ga
verujući
da je u pitanju
nesporazum

dan im biva
i počiva
mišlju
o dobrom obedu

ništa ih više
ne podseća
na raskoš
traganja

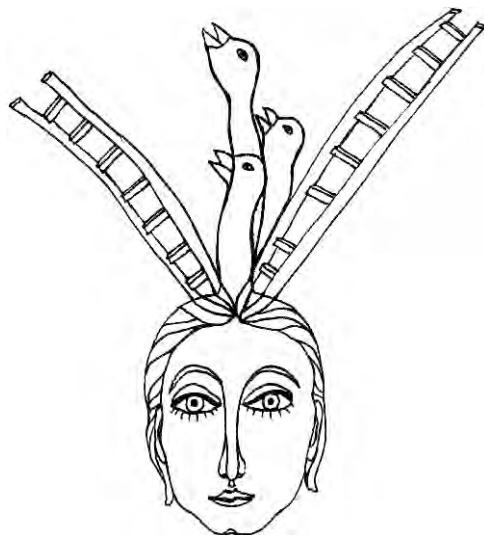
vrata
odaja svojih
nikad
ne zatvaram

možda će
da naiđe neko
ko nema gde

da se ogreje
kraj vatre
koju nikad
ne gasim

tragam
po prodavnicama
za pravim cipelama

da me odnesu
do mesta
na kome ћu moći
da hodam
bosa

let
započinjem
po ko zna koji put

ocrtavanjem prostora
koji bi bio dovoljan
za zamah
krila

omeđen
veličinom papira
po kome crtam
prostor
nikako da me prihvati

zaronili su
jedno u drugo
spajajući
početak i kraj

zatečeni
prizorom
ljudi oko njih
nisu imali vremena
da osete
zavist

pa širom otvori oči i pogledaj me bez straha

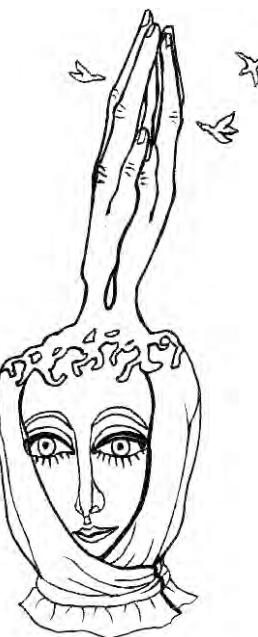
ne boli
da se kroz ogradu
od trnja
provučeš

ako
sa one strane
smisao
čeka

glas
meko klizi
niz misli
kao svila

oči
govore više
od reči
koje bira

ruka
u laganom pokretu
donosioca
dobrih vesti

pridržavam kapke nadom
da svaki tunel
ima kraj

prevaram se
povremeno
u konjica vilenjaka
što bludi
nad vodom
sa lokvanjima
nalik na svetilišta

zakucao je
na teške hrastove dveri
lakoćom
labudovog pera

primile ga odaje

zamirisao nameštaj
progledali zidovi
zasijale lampe

maleno
zrnce šibice
sasvim ovlaš dodirne
pravu stranu
malene kutije

zaplače plamen
da upali svemir

neka zaplače sve što nikada plakalo nije

u meni
se neprestano svađaju
crno i belo

ponekad
se sliju u jedno

tada me obuzme
sivilo

stavim ruku
na oči

i kroz prste
gledam sunce

gleda i ono
mene
kroz oblake

hrabra je
pomisao
o inkarnaciji
osmeha

na licu čoveka
koji nije znao

da dodir sunca
ostavlja opekotine
sporo isceljujuće

izranja
niotkuda
izvor
usred pustinje

žedne
ostaju usne
koje ne umeju
da veruju
u čuda

da napravim sliku
htela bih
pred kojom bi
ljudi zastali
sa poštovanjem

postaviću
veliko ogledalo
nasred galerije

ničega
se ne plašim

sem sebe

uplašene
pred sobom

u sazvežđe
suštastvenosti
lako
uđi

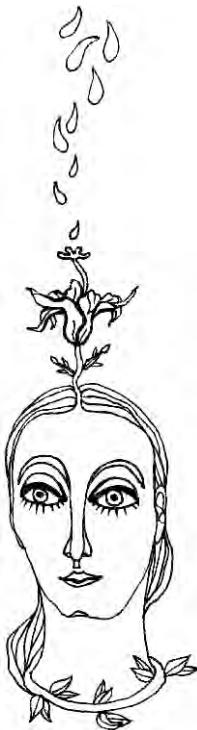
kao jutarnji vazduh
u sobu

kroz otvoren prozor

kad mi dolaziš
ne kupuj poklone
ne oblači svečano odelo
ne razmišljaj o načinu
na koji ćeš me pozdraviti

primiću te rado
poslužiću te
domaćim vinom
iz jednostavnih čaša

skloniću sat
da ne meri minute
koji brzo prolaze
kad prijatelji razgovaraju

samo
u ispružene
dlanove

kaplju
sokovi
iz nebeskog voća

neka se Zemlja pokrene u suprotnom smeru

Isus
je stradao
zbog rulje
koja je klicala
Barabi

On
je vaskrsao
njih je
progutao mrak

KRAJ I POČETAK

dodirni me
dodirni me stvarno
dodirni me svom snagom
najnežnije
da sve zaboli i prođu sve боли
da nadođu sva sećanja
i da se sve zaboravi
da nestanemo lako
i rodimo se istog trena obnovljeni

dodirni me
kao da je to poslednje
i prvo tvoje svitanje
kao da je to jedino
i konačno smisleno saznanje

sruši sve spone što sputavaju
oslobodi sve što je neslobodno
otvori sve kaveze i pokidaj lance
preskoči sve ograde
probudi sve što spava

prodramaj sve
što je zaboravilo da živi
nahrani sve što gladuje
da više nikad gladno ne bude

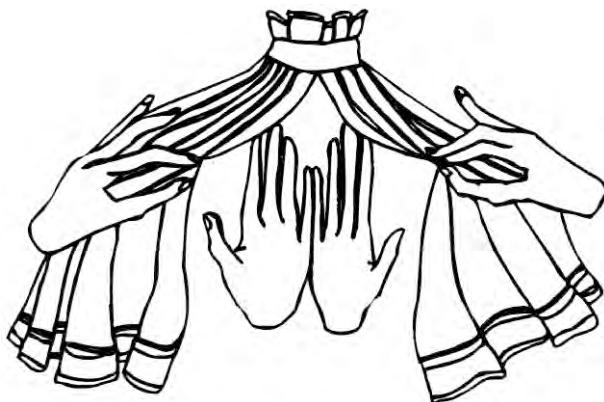
udahni duboko
i siđi u sebe
pa širom otvorи očи
i pogledaj me bez straha

neka sve nemoćno ustrepti snagom
što pokreće nepokretno
neka eksplodiraju svetovi učmali
i neka izniknu nova obzorja
neka poleti sve
što i ne sluti da krila ima
neka zaplače sve
što nikad plakalo nije
neka se grohotom smeje sve
što je zaboravilo da smeh postoji

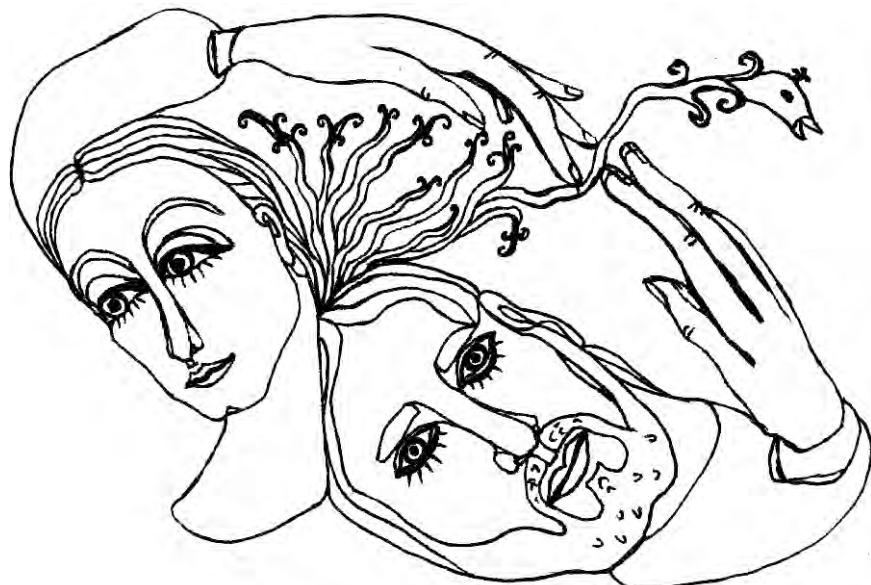
neka se usprave davno pogažene trave
neka potrče bregovi
neka zapevaju reke
neka šume progovore
i neka prohoda kamen
neka nebo promeni boju
neka se Zemlja pokrene
u suprotnom smeru
neka svemir zazvoni
otkrovenjem

dodirni me dahom
zenicom obrazom mirisom svojim
vrškom malog prsta
velikim i malim mozgom
utrobom
tabanom
vazduhom iz pluća dodirni me

i dozvoli
da i ja tebe
isto tako
dodirnem

DODIR PRIJATELJA

MASLAČAK U SFERNOM OGLEDALU

Do krajnjih mogućnosti vremena i sopstvenog stida odlagala sam čas u kome će se samoj sebi obratiti povodom Draganinih stihova, bojeći se da otvaram sopstveni užas bačenosti u slepi, gluvi i nemi svet, svet u kome tek povremeno bukne plamen nade ukresan iskrom zaljubljenosti koji potom neumitno gasne ostavljajući tamu još crnjom nego pre...

Uznemiravala me je i pomisao na to da će se oveštalam i grubim rečima kojima i nisam mnogo vična neumitno doticati tragova koje je Dragana iscrtavala svojom čežnjom. Dok čitam njene stihove, duša joj, idući iz pesme u pesmu, naočigled smalaksava savladana razdvojenošću i ljudskim ravnodušjem koje nije razumela i nije mogla da prihvati.

Jedva sam prekoračila svoju bojazan, tačnije strah, i to samo zbog obećanja Draganinoj čerki Ani. Jednom prilikom kao glasnik sa neba mi je stavila u ruke „Maslačak na asfaltu“, jasnovido uverena da time čini pravu stvar. Zašto – tada mi ne beše jasno, budući da evo sve do sada Ana nije znala za to da sam i ja nekada naivnim stihom ispisala pesmu sa istim naslovom. Potom je, istim putem, do mene stigao i „Dodir“ koji je učinio da konačno svoj susret sa Draganom prepoznam kao predoređen. I evo, umesto da nas obe ogrnem i ugrejem tišinom satkanom od razumevanja i utehe, treba da je rečima probudim, dozovem, i kažem joj da nije, da nikada nije bila i da nikad neće ni biti sama.

Molim vas, pogledajte izbliza u maslačak na asfaltu. Mnoštvo zbijenih žutih cvetića koji se neustrašivo protežu na sve strane, nesvesni sivila, prljavštine i tvrdih

đonova koji ih svakoga časa mogu zgaziti. Maslačak je malo Sunce što sija svoju radost u strpljivoj nadi da će je neko primetiti i prepoznati. Jer, *on zna sve da vidi, a retko ko ume njega da spazi*. Ali, ako se to dogodi, nastupiće onaj veličanstveni trenutak susreta, vredan svakog čekanja, u kome se događa nemoguće – spajanje naizgled večnih razdvojenosti: neba i zemlje, spoljašnjeg i unutrašnjeg, muškog i ženskog, početka i kraja. To je trenutak slatke ushitne punoće čija se napetost oslobađa nadradosnim činom stvaranja. A stvaranje – to je svrha i smisao života našeg, jer mi smo deca Tvorca, rođena u liku svoga Roditelja. I Dragana je sačekala jedan takav trenutak, jedan susret za koji je verovala da je pravi. Pesme su joj bile ispunjene odvažnom rešenošću da se zaleće u nestajanje iz koga nastaju novi svetovi. Zadivljujuća je i čak potresna njena bliskost sa iskonskom silom rađanja koju je nosila u sebi, i njena spremnost da joj na svaki način i bez ostatka posluži. Rađala je decu, ali i stihove, prijatelje, dake, i ko zna šta još... Bila je zaljubljena u svet, a rekla bih da se i svet tada u nju beše zaljubio...

Samo slutim šta se potom dogodilo. Ne znam, i nisam sigurna da bih volela tačno da znam. Tek, Dragana se jednog dana probudila zatočena i izopštena, povređena nepravdom i zaustavljena pitanjima na koja nije dobijala odgovor. Njen „Dodir“ je očajni vapaj za dodirom, za susretom, ponekad čak i samo za običnim, prijateljskim razgovorom. Pesme u njemu dozivaju gosta koji kao da nikad ne dolazi, nude utočište koje kao da nikome ne treba. Neisprijeno vino se u njima proliva na snežno beli stolnjak dobrodošlice... To je vreme kada u samoj srži bića živi još samo vrela nada koja potmulo, a neprekidno

udara, udara, i udara, pokušavajući da do nekog doper – uzaludno, jer se svet odbija od ogledala kroz koje se u njega gleda. Koža se zateže od čežnje za dodirom – onim potpunim, ali spremna je da zadrhti od sreće čak i pri ovlašnom, slučajnom. Reči nezadrživo izbijaju, i na javi i u snu, pokušavajući da nekog dozovu. Neizbežno, nada polako gasne, i više se ne osećaš kao zvanica na velikoj svečanosti života. Gledaš je izdaleka, kao neko ko tu nikada nije ni pripadao: *Jednostavno/ nisam mogla/ da pijem vodu/ iz zajedničke čaše/ nosim/ modri žig/ odvojenosti...* Tiha ubitačnost osame i straha koji se neosteno gomila. Da li se obraća sebi ili slučajnom prijatelju kada zove: ...*siđi u sebe/ pa širom otvori oči/ i pogledaj me bez straha?* Bezbojni hladni užas materijalizovao se konačno u flaši okačenoj o bolnički stalak za infuziju. Ubrizgivan je u krv, da joj razredi i razbije poslednje snage, terajući je da povraća život kakav nije htela ni mogla da prihvati. Svaki put osećala je olakšanje, pomerajući se još za korak ka izvesnosti kraja koji se činio kao... *horizont/ veličanstveno plav i čist.*

Sa svakim od tih koraka, njena pitanja, jedno za drugim, gube smisao i samim tim nestaju, a sa njima i *zavesa neznanja*. Pod vedrim nebom vidi se Suncem obasjano polje. Ono je uvek i bilo tu: *U meni sve vreme rasla je/ livada prostrana zelena...*

Zapreka nikada nije ni bilo, osim onih koje je sama postavljala, kao što uostalom i svi činimo. Trebalо je „samo“ da razbije ogledalo u kome je živila. Ko god da pročita njene stihove, neka to učini, time će je zauvek oslobođiti. I *maslačci će visoko do Sunca cvetati.*

Boravak kod Dragane po starom, dobrom običaju bio je veoma prijatan. Razgovor sa njom kao i uvek - inventivan. Nakon priče sa njom uvek sam bio u situaciji da ponešto zapišem. I ovo što činim večeras ima smisla...

Kako me je blistavo ponukala na priču o Svetom Pismu, o Bogu... O Ljubavi! Čak mi je dala i ideju za knjigu, za formu. Mogle bi to biti glinene ploče, crepovi - kuću da pokrijem!

Imao sam ja to, u pesmi, poodavno, ali, eto, ona je to postavila na svoje mesto.

Iščupala je to iz mene! Zahvalan.

Ujedno, to je bilo i njen uziđavanje u kuću moje duše. Kako to sve ide lepo, kako je to sve Božja blagodat, na radost... samo kad imаш trun ljubavi u sebi. Za sebe i druge. A ja, ako sam uzidao zrno peska u njenu (nesumnjivo ogromnu) ljubav, ako sam učvrstio, pomogao... to je vredno.

Zarad toga i pišem ovo.

Zarad toga ovo je i drugačije od svih dosadašnjih zapisa koje poneh iz njenog doma!

Zavetna ploča naše ljubavi na mom krovu konačno je na svom mestu...

NEŽNA KAO PAHULJICA, JAKA KAO STENA

Dragana je kroz život hodala krupnim koracima
i mada je kratko poživela, proživila je nekoliko života
neke prosečne žene.

Revolucionar ili jeretik?

Celim svojim bićem je bila i jedno i drugo.
Borila se za svaki minut svog kratkog života, za sve.
Za svoju decu, za svoje pesme, za svoj pogled na svet.
Svojim baršunastim, blago promuklim glasom
zaokupljala je pažnju i ulivala spokoj slušaocu,
bilo da je recitovala, pevala ili samo govorila o
najobičnijim stvarima.

Ponos što sam je poznavao, što mogu da kažem
da smo bili prijatelji ispunjava mi grudi.
Svako sećanje na nju, osim tuge koja se pomeša
sa ponosom izmami mi i osmeh, zato što još uvek mogu
da čujem njen blago promukli glas, smeh...
Mogu da je vidim, kako se pojavljuje, kao breza
dok treperi na povetarcu.

Dragana Đorđević je poetesa posebne vrste i, po svemu, sasvim izdvojena pojava. Stvorivši svojevrsno poetsko tkanje, satkano od najsuptilnijih refleksija i imaginacija, ona je za sobom ostavila svetao, meteorski trag i, iako relativno kratkog životnog veka i zlehude sADBine, nije izrekla osuđujuću presudu ljubavi.

Hrabra, emotivna, ali i snažna, živila je do dna i život i poeziju, potvrđujući tako rečenicu Džeka Londona da je "prava funkcija čoveka da živi, a ne da postoji".

U centru njenog interesovanja je dodir, emocija, voljeno biće, biće koje voli. To je potraga za ljubavlju životom plaćena, duboko urezana u srca i pamćenje svih nas koji smo je poznavali.

u Aranđelovcu, 07.09.2014. god.

Evo je više od deset godina, Dragana, Milana, Maslačku na asfaltu, ili jednostavno Gago, svejedno kojim od imena, kojima smo Te sve zvali, da Ti se obratim, od kada ne možemo, BEZ BOŽJEG ČUDA, da se neposredno uživo ponovo sastanemo da se družimo, „...da pričamo, da se smejemo, čutimo i pевамо i plačемо... i više od toga „... i ne znam da li će nam još i kada BOG to omogućiti.

A TI SI DEO MENE. Ja sam po Tebi „Rz.“ - „Redak zver“ - tako si me Ti nazvala. Isto kao što je „Vuk iz Brezovca“ - Vladeta Kolarević - Tvojim imenima dodao još jedno, rekavši Ti: „Ti si, Dragana, MASLAČAK NA ASFALTU“. Ponudila mi se mogućnost da Ti, nekako, pošaljem jedno - ovo - pismo.

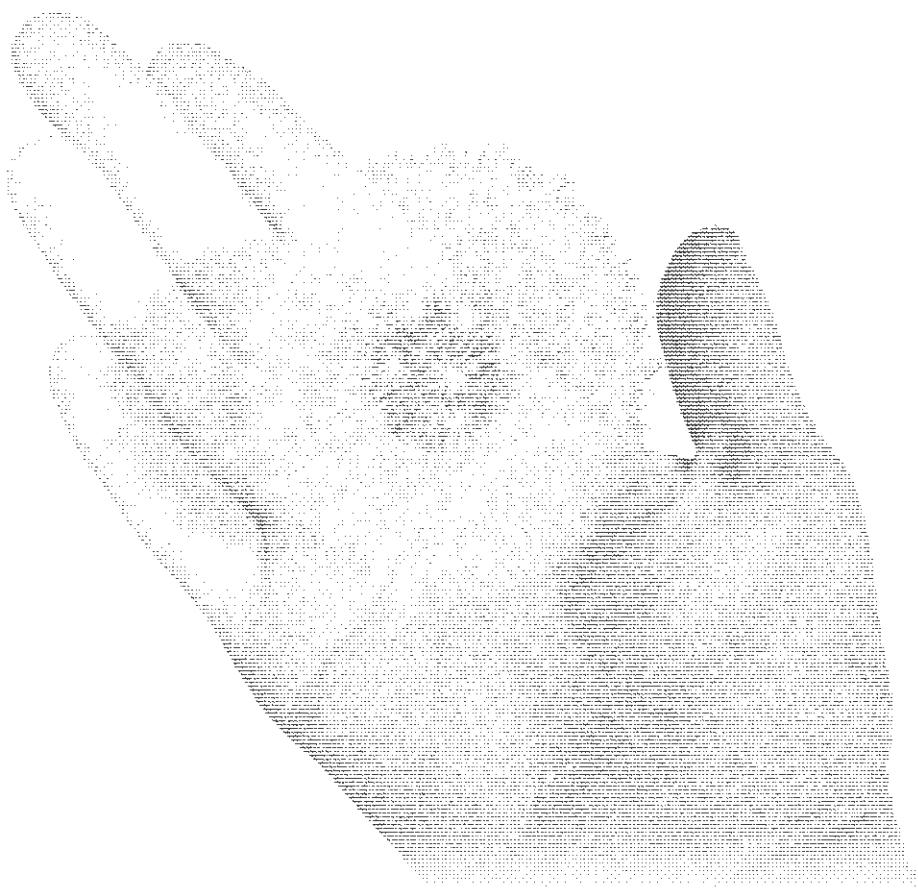
Biti će objavljena - štampana - kompletna zbirka svih Tvojih pesama pa, AKO BOG HOĆE, i za ovo pismo će se naći mesto negde u nekom krajičku ... „Hoću da čujem šta onaj čovek tamo u uglu čuti...“

Strah me, ...A TI SI GA SE TAKO NASTOJALA
OSLOBODITI I KLIKOM I KRICIMA TVOJIH PESAMA
...da neću imati dosta vremena i umeća da Ti kažem sve
što bih, pa bih bar da ti kažem - opet - kako sam ja i tada i
uvek doživljavao i kako i sada istovetno doživljavam
- osećam Tvoje pesme, od prve koju sam pročitao pa do
sada, ovde, na zemlji Tvojom rukom napisane. Jer, i
„...u meni sve vreme rasla je livada...“.

Pročitao sam pričicu (kažu legenda): ...Negde na Islandu starac i dete posmatraju gejzir, pa starac, na pitanje, govori - objašnjava... „I zemlja je živa... na njoj je svačega živog..., sve to njoj pričinjava mnoge radosti ali i mnogo boli... i čovek je mnogo povređuje... kada se u njoj nakupi bola toliko da se može raspasti, zemlja, radi samoočuvanja, otvorи neku od slavina na sebi i mnogo nagomilane boli ispusti sa vodom i parom”.

Tvoje pesme su, Gago moja, erupcije gejzira iz Tvoje duše. Oslobođenje od boli. Prikaz ljudima koliko saosećaš sa njima. Prosti tvoji krivi u izvornom obliku. Skoro nimalo dodatno uobličavane, nimalo veštački ulepšavane. **ISKRENE**.

HVALA TI, GAGO, NA ISKRENOSTI!!! Po tome se mi volimo! Po tome si Ti *Maslačak na asfaltu*, a ja Rz.
(Redak Zver) Maki Srećni

Kod Zubca u ateljeu, 2001.

Književno veče Radeta Glavaševića, 1983.

Deo ansambla predstave "Rođeni u znaku Cigana", 1991.

Deo ansambla predstave "Rođeni u znaku Cigana", 1991.

Sadržaj

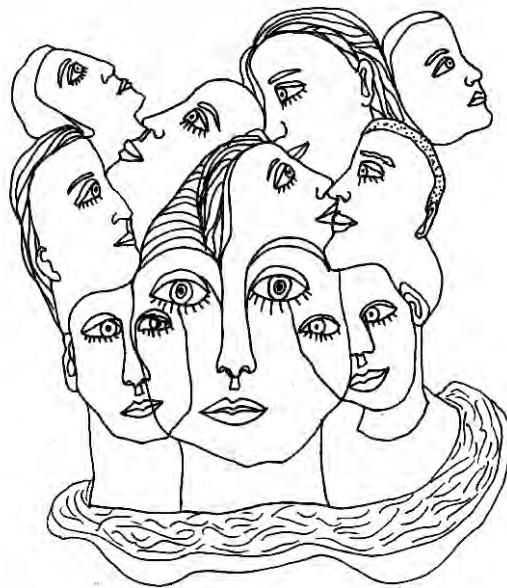
MASLAČAK NA ASFALTU	5
DODIR	45
DODIR PRIJATELJA	91

Dragana Đordović

je rođena 1951. godine u Kragujevcu. Završila je studije na Filološkom fakultetu u Beogradu. Radila je kao profesor engleskog jezika, prevodilac i sudski tumač. Bavila se pevanjem, pisanjem i radom u pozorištu. Decenijama je bila član Književnog kluba u Aranđelovcu, koji je neko vreme i vodila. Učestvovala je na

mnogobrojnim književnim večerima, a mnoge od njih je osmisnila i organizovala. Svoju poeziju je objavljivala u više književnih časopisa i zbornika. Objavila je i jednu zbirku pesama, pod nazivom "Maslačak na asfaltu", 1995. godine. Dragana je adaptirala poeziju iz ove zbirke u teatarsku formu, i ta predstava, koju je ona režirala i u kojoj je glumila, je uspešno igrana u pozorištima širom Srbije i ostala zapamćena po originalnom stvaralačkom izrazu izuzetne emotivne snage. Takođe je, nekoliko godina ranije, na sličan način upriličila adaptaciju poezije Mike Antića pod nazivom "Rođeni u znaku Cigana", koja je doživela više izvođenja. Osnovala je poetski teatar "Dodir", koji je bio začetak prve prave aranđelovačke amaterske pozorišne trupe. Preminula je 2002. godine, ostavivši iza sebe bogat stvaralački opus na gotovo svim umetničkim poljima i više nedovršenih projekata, među kojima i pozorišnu adaptaciju "Kose" ("Hair") i romana Oriane Fallaci "Pismo nerođenom detetu", kao i zbirku poezije "Dodir", koja u ovoj knjizi prvi put izlazi pred čitaocu.

sedeli smo
i čutali
i pričali
i smejali se
i pevali
i plakali

i više od toga

otvorena behu
sva vrata
i prozori
bez stakla
sedeli smo
i čutali
i pričali
i smejali se
i pevali
i plakali

i više od toga

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

ЂОРЂЕВИЋ, Драгана, 1951-2002

Dodir maslačka / Dragana Đorđević MilAna;
vinjete Ana Đorđević]. - 1. izd. - Aranđelovac:
Narodna biblioteka "Sveti Sava", 2014
(Aranđelovac : Mara Mica). - 100 str. :
ilustr. ; 21 cm

Autorkine slike. - Tiraž 500. - Str. 93-95:
Maslačak u sfernom ogledalu / Mirjana
Petrović.

ISBN 978-86-82795-48-3

COBISS.SR-ID 209666060

